

Izhaja vsak delavnik popoldne

CENE PO POŠTI:

za celo leto Din 90—
za pol leta Din 45—

NOVIČAS

Uredništvo in upravnštvo v Korojski ulici št. 6 — Telefon
uredništva št. 50 — Telefon
— upravnštva št. 328 —

CENE PO POŠTI:

za četrt leta Din 22:50
za en mesec Din 7:50

V upravi stane mesečno Din 7—

Glasilo krščanskega delovnega ljudstva

Posamezna številka stane 50 p

Zakon o delavskem zavarovanju.

Ljubljanski »Uradni List« dne 13. t. m. priobčuje zakon o zavarovanju delavcev. Zakon obsega zavarovanje za slučaj bolezni, potem za onemoglost, starost in smrt in končno zoper nezgode. Zavarovanje za slučaj brezposelnosti se uredi s posebnim zakonom. Zavarovanje, ki ga uvaja sedanji zakon, je obvezno za vse osebe, ki opravljajo za druge kakršnokoli telesno ali duševno delo, bodisi stalno ali začasno in na podstavi kakršnegakoli delovnega razmerja. Zavarovanju so podrejeni tudi vsi vajenci, praktikanti in volonterji, učenci obrtnih šol, vsi hišni delavci itd. Za odmero zavarovalnih prispevkov in podpor je določenih 17 plačilnih razredov od 2.50 dinarjev do nad 40 dinarjev dnevne plače. Prispevke plačujejo delodajalec in delojemalec, vsak polovico; samo prispevek za zavarovanje zoper nezgode mora popolnoma iz svojega plačila delodajalec sam. S podrobnostim obširnega zakona se bomo še pečali.

O novem volivnem zakonu.

Nov volivni zakon za parlament pripravljala belgrajska vlada že dolgo. In to zato, ker zanjo niso merodajna načela moderne demokracije, marveč vprašanje, kateri in kakšen volivni zakon bi zagotovil predstaviteljem sedanjega centralističnega režima nadvlado v državi tudi po novih volitvah. Ker pa obstoja sedanja vlada iz koalicijske radikalov in demokratov, ki so si med sabo kot pes in mačka, je zadevalo vprašanje novega volivnega zakona še na posebne težave.

Demokrati so hoteli prikrojiti volivni zakon po svoje in zase, da bi pri volitvah poleg svoje zmage pohrustali še radikale, radikalom pa se je hotelo volivnega reda, ki bi omogočil radikalni stranki absolutno ali še vsaj relativno nadmočje v državi ter obenem potisnil demokrate, njihove stare sovražnike ob steno. In tako se je zgodilo, da so si bili vladonosi radi zakonskega načrta neprestano v lasih, dokler se niso kompromisnim potom med sabo sporazumeli. Člani zakonodajnega odbora, pristajši vladnih strank, so imeli med seboj dolgotrajne konference in debate ter so zakonski načrt preresetali in ga končno odobrili. To se pravi: Zakonski načrt o novem volivnem redu bo prišel pred pododbor zakonodajnega odbora, pred zakonodajni odbor in pred parlament. Vršile se bodo načelne in podrobne debate, načrt pa bo v glavnem sprejet tak, kakršen je, kakaj parlament z vsemi svojimi odbori in pododbori je ponizal v vlogo glasovalnega aparata. V zakonodaji ne odločujejo dobra in prava načela, marveč strankarski interesi vladnih strank.

To se je videlo jasno na zadnji seji zakonodajnega pododбора, ki je razpravljala o predmetnem zakonskem načrtu. Opozicijski poslanci: dr. Šimrak, E. Kristan, Moskovljevič in Gjonović so dokazali vso načelno mizerijo novega volivnega

Muslimanska skupščina za najostrejšo opozicijo.

Vtis v Zagrebu in Belgradu.

Sarajevo, 16. jun. (Izv.) Včeraj ob 9. uri popoldne se je pričelo pokrajinsko zborovanje Jugoslovanske muslimanske organizacije, na katerem se je imelo odločiti o tem, ali bo JMO prekinila vse zveze z vlado in stopila proti njej v opozicijo. Zborovanju je pristostvovalo od 116 zastopnikov 111 iz cele dežele. Skupščino je otvoril dr. Spaho, na kar je bilo podano poročilo osrednjega odbora ter poročilo o delovanju poslanskega kluba. Za tem se je razvila živahna debata o politični situaciji in o smernicah JMO. Po debati je delegat Miljković predlagal resolucijo, ki se glasi:

Glavna skupščina po poročilu centralnega odbora in po debati o politični situaciji odobrava sklep osrednjega odbora JMO od 16. aprila t. l. Glavna skupščina poziva vse poslance, da se temu sklepu pokore. Oni poslanci, ki se temu sklepu ne bi podrgli, se bodo smatrali, da so prenehali biti člani JMO. Glavna skupščina smatra odložitev mandatov onih poslancev, ki se sklepu ne bi podrgli, za vprašanje časti.

Ta resolucija je bila sprejeta ob 6. uri popoldne in je za njo glasovalo 91 članov, proti samo 3. Dasiravno se je po razpoloženju v posameznih volivnih okrajih moglo

smatrati zmago dr. Spahe kot gotovo stvar, vendar takega izida nihče ni pričakoval in je deloval senzacionalno. Izid pomeni prehod muslimanov v opozicijo.

Zagreb, 16. junija. (Izv.) Sinoči so prišle vesti o izidu muslimanskega zborovanja v Sarajevu, ki so jih posebno v blokaških krogih z veliko napetostjo pričakovali. Vesti so vzbudile razumljivo veselje. V blokaških krogih smatrajo izid za približevanje muslimanov politiki Hrvatkega bloka in upajo, da bodo muslimani sledili taktiki Radića. Po izjavah uglednih članov JMO sodeč, je to upanje precej neutemeljeno in bodo vodili muslimani aktivno parlamentarno politiko.

Belgrad, 16. junija. (Izv.) Že sinoči se je zvedelo o izidu konference JMO v Sarajevu, kajti osrednji odbor je izid takoj sporočil vladi in klubom. Poročilo je na vse kroge napravilo velik vtis, v vladnih strankah izvalo konsternacijo. Demokrati in samostojni kmetje so zelo poparjeni, ker se upravičeno boje, da jih bodo radikali izigrali in da bodo v najkrajšem času povzročili krizo vlade. Za slučaj izstopa muslimanskih ministrov iz vlade bodo zahtevali demokrati eno ministrsko mesto zase.

jenje v Berlinu si razlagajo tako, da čaka na formalni poziv na čelo sovjetske vlade.

Sklepi vlade.

Belgrad, 16. junija. (Izv.) Na sinočnji seji ministrskega sveta so razpravljali o naši pogodbi z Italijo. Ministri so ugovarjali posebno točkam konvencije, ki govore o italijanskih manjšinah in o ustanavljanju italijanskih šol v naši državi ter koncesijam glede Zadra. Sklenili so, da bodo o stvari sklepali šele, ko bodo vladni klubi po daljšem razpravljanju povedali svoje mnenje. Ministrski svet je sklenil *povišanje doklad železniškim uslužbencem in povišanje kilometrine.*

Demokratske zaupnice.

Belgrad, 16. junija. (Izv.) Na svoji včerajšnji seji je demokratski klub sklenil z večino glasov resolucijo, v kateri izraža zaupnico ministrom in zahteva, da se volivni zakon, zakon v proračunu in zakon o posojilu sprejme.

Radikali in demokrati.

Belgrad, 16. junija. (Izv.) V radikalnem klubu obstoji močna struja, ki zahteva, da se čimprej izglasuje volivni zakon, na kar naj bi se zveza z demokrati prekinila. Ti poslanci so mnenja, da bi bilo stalšče radikalcev v vladi znatno ojačeno, če bi imeli volivni zakon, ker bi radikali lahko mislili na novo grupacijo strank. Tudi bi v slučaju krize lahko zahtevali zase notranje in finančno ministristvo in zato nameravajo sprejetje posojila zavleči.

Čičerin — Ljeningov naslednik.

»Prager Presse« poroča iz Berlina, da se Čičerin še vedno mudi v nemški prestolici. Iz poučenih krogih prevladuje mnenje, da ima to svoj poseben pomen. Ljeningovo zdravstveno stanje je po zadnjih poročilih iz Moskve dejansko skrajno resno ter je postalo vprašanje njegovega naslednika na čelu sovjetske Rusije pereče. Vpoštev prihajajo Sinovjev, Trockij, Lunačarski, Krasin, Rakovski in Čičerin. Toda Sinovjev je za današnji položaj preskrajšen boljševek, Trockiju očitajo, da ni čistega ruskega pokoljenja ter da zastopa komunistični imperializem, Lunačarskemu odrekajo zadostno državniško sposobnost, a Rakovski je razkričan kot skrajni desničar, razen tega ni Rus, ampak Bolgar. Tako bi ostal kot najresnejši kandidat le še Čičerin, ki se je znal vedno gibati v zlati sredi med levico in desnico. Vrh tega je pokazal v zunanji politiki toliko sposobnost, da ravno od njega pričakuje obnove mednarodnih odnosov. V berlinskih političnih krogih sodijo, da bo ravno Čičerin Ljeningov naslednik. Njegovo mu-

Tunel.

71

Roman. Spisal Bernhard Kellermann. — Poslovenil Peter Mlakar.

2.

Dočim je valovil trušč okoli sindikatovega poslopja, se je Allan posvetoval s S. Woolfom in drugim sindikatovim finančnim ravnateljem Rasmussenom.

Sindikatov finančni položaj sicer ni bil razburljiv, tudi ne zadovoljiv. Za prihodnji januar so pripravili drugo milijardno posojilo. V danih razmerah seveda so mogli misliti nani, Niti beliča ne bi nihče podpisal!

Bobnenje eksplozije v ameriškem južnem rovu, trušč štrajka se je odzval na vseh svetovnih borzah. Papirji so v nekoliko dneh padli za petindvajset odstotkov, kajti vsakdo se jih je hotel čimprej iznebiti ter ni imel nihče veselja, da bi si opekeli prste na njih. Osem dni po katastrofi se je zdel polom neizogiben. Toda S. Woolf se je z obupnim naporom uprl proti omahujoči finančni velikanski zgradbi — in obstala jel izčaral je pred javnostjo zapeljivo bilanco, podkupil vojsko borznih poročevalcev ter zasipal tisk starega in novega sveta s pomirjevalnimi izvešaji.

Tečaji so se zavorili, tečaji so obstali. In S. Woolf je začel morilno bilko, da bi tečaje obdržal ter jih počasi spet privil navzgor. V svojem office v desetem

nadstropju je tuhtal s krčevito energijo, sopihajoč in hropeč kakor povodni konj, načrte za to kampanjo.

In ko je drhal spodaj rjovela, je razproslil Macu svoje predloge. Kaljeve in železne skladi »loistega Müllerja« se naj izčrpajo, električna energija elektraren uporabi. Submarinij nesrečne soleske naj se spravi na dan. Po vrtnalnih poizkusih je žila držala v povprečni debelosti desetih metrov — celo premoženje! S. Woolf je predložil Pittsburg Smelling and Refining Co. pogodbe. Company naj rudo koplje, sindikat jo bo odvažal na dan. Za to je S. Woolf zahteval 60 odstotkov čistega dobička. Company je dobro vedela, da je sindikat »hard up« — »v stiski«, ter ponudila 30 odstotkov. S. Woolf pa je prisegal, da se da rajši živ zazidati, kakor da bi se spustil v tako nesramnost. Obrnil se je takoj na »American Smelters« in Pittsburg Co. se je vrnila ter ponudila 40 odstotkov.

Woolf se je spustil na 50 odstotkov ter zagrozil, da sindikat v bodoče sploh ne bo dobil niti za perščice nobene rude; rove bo vrtil kar pod skladi ali pa preko njih, vseeno. Slednjič so se pobotali za 46 1/2 odstotkov. Za zadnjo tretjino se je Woolf boril kakor masajski vojščak in močje od Pittsburga so zatirjali, da bi imeli rajši opravka s samim vragom nego s tem »sharkom« — »lopovom«.

S. Woolf se je v zadnjih dveh letih očividno spre-

menil. Postal je debelejši ter še bolj asmatičen. Sicer so njegove temne oči še vedno odsevale rahlo oložni, orientalski blesk, obdane od venca črnih dolgih vekov, ki so se zdeli pobarvani. Toda njihov ogenj se je zasenčil. S. Woolf je začel močno siveči. Brade ni imel več kralko ostržene, temveč nosil debele svaljke na podbradku in na obeh licih. S svojim mogočnim čelom, izbuljenimi razprtimi očmi in širokim zapognjenim nosom je naličil amerišanskemu bivolu-samotarju in puščavniku, ki ga je čeda izgnala, ker je bil pretiranski. Ta vtis je povečalo še njegovo krvavo podpluto oko. S. Woolf je v zadnjih letih silno trpel radi stalnega pritiska krvi.

Kolikorkrat je spodaj zavalovilo vpitje, tolikrat se je S. Woolf stresel in njegove oči so odsevale zaplašen pogled. Ni bil večji bojazljivec od drugih ljudi, a sapo jemajoči tempo zadnjih let mu je segel v živce.

In potem: S. Woolf je imel še čisto druge skrbi, čisto druge, ki jih je skrbno skrival pred vsem svetom...

Do posvetovanju je bil Allan spel sam. Hodil je gorindol po svoji delavnici. Njegov obraz je bil osušen, njegove oči močne in polne. Ko je bil sam, se ga je lotil nemir, in moral je hoditi. Tisočkrat je šel seminlja ter nosil svojo bolečo skrb iz enega kota v drugega. Včasih je obstal ter razmišljal. A sam ni vedel, kaj misli.

Današnja predborza.

Zagreb, 16. junija. (Izv.) Pešta 29.75 —30, Italija 14.70, London 1308, Newyork 285—286, Pariz 26, Praga 565, Dunaj 1.55, Zürich 54.75.

Zürich, 16. junija. (Izv.) Pešta 0.515, Berlin 1.67, Italija 26.22, London 23.49, Newyork 525, Pariz 46.22, Praga 10.05, Dunaj 0.03, avstr. krone 0.0325, Sofija 3.65, Zagreb 1.80, Varšava 0.13125, Holandsko 204.35.

Dunaj, 16. junija. (Izv.) Pešta 18.25, Berlin 58.25, Italija 915, London 820, Newyork 18.000, Pariz 1610, Praga 352, Zürich 3475, Bukarešta 115, Zagreb 63, Holandsko 7000.

Politični dogodki.

Spur v slovenski JDS. Dr. Kukovec je napisal pretekli teden v »Jutru« članek, v katerem pravi, da g. Kamenarovič zanj kot politika in stankarja ne obstoja, pač pa dr. Ravnikar in dr. Triller ter drugi. Tem svojim tovarišem hoče rahlo očitati neiskrenost in pravi, da bi mladoliberalna struja takoj izročila vaje JDS drugim osebam v roke, če bi obstojalo jamstvo, da te osebe delo res zmorejo in če si upajo vzeti na svoje rame odgovornost. V nedeljskem »Narodu« je nataknil dr. Ravnikar sicer rokavice, vendar pa je dr. Kukovec odgovoril precej trdo, ugotavljajoč troje: Prvič dr. Kukovec v svoji nespretnosti sproženega kamna ne bo ustavil, drugič dr. Ravnikar, dr. Triller in tovariši niso kovali zoper mladoliberalce nobene zarote in bi bil polajaz še slabši, če bi bili pred »Slovenskim Narodom« priobčili Kamenarovičeva razkritja drugi listi, tretjič pa se je dr. Ravnikar za JDS žrtvoval v taki meri, da ne more prenehati dokazane neiskrenosti dr. Žerjav-Kukovec-Kramarjeve struje napram svojim starejšim poštvovalnim tovarišem in je vsled tega odložil mesto prvega podpredsednika v načelnstvu JDS. — Iz tega je jasno razvidno, da oficielna JDS ni ničesar vedela o fondih in milijonih, ki so prihajali iz »Jadranske banke« za — JDS, marveč so z nji razpolagali le mladini. Čudna stranka, zares! Da je podrobna organizacija JDS po deželi zavisti nevredna smo vedeli, da pa ima take upravne in poslovne luknje v svoji osrednji organizaciji, smo izvedeli šele sedaj.

Konferenca II. internacionale. Dne 17. t. m. se odpravi v Londonu konferenca zastopnikov II. internacionale. Razpravljali bodo o političnem položaju v Evropi, o vprašanju brezposelnosti, o reparacijski politiki in o odnosu njih nasproti Rusiji. Zastopanih bo 15 držav.

Gospodarski parlament v Avstriji. Avstrijska vlada namerava izdelati načrt za ustanovitev gospodarskega parlamenta, ki bi bil sestavljen iz najboljših strokovnjakov v industriji, rudništvu in kmetijstvu.

Avstrijska republika pred razpadom. Avstrijska republika bolega od svojega postanka sem neprestano. Odrezana je od Jadrana in galskih žitnic ter peša. Jasen dokaz, da je bivši cesarski Dunaj in nemške alpske dežele, živel od bogastva sedanjih nasledstvenih držav. Včeraj se je nova avstrijska vlada predstavila zveznemu svetu. Zvezni kancler dr. Seipel je pri tej priliki naglasil, da je priklopela kriza avstrijske republike do vrhunca. Stanje je evropskim državam splošno znano, zato bi ne smele odlašati s kreditno pomočjo Avstriji. Po posameznih avstrijskih deželah se je začelo zopet močno gibanje za priklonitev Avstrije k Nemčiji. Vendar so se javili pri dr. Seipelu vsi deželni poglavarji in mu izrazili udanost. Po Seiplevem mnenju se visoki kurz tujih valut ne more držati dolgo, zato naj v tem hipu priskočijo na pomoč vsi v boju zoper razpad Avstrije in zoper razpad njenega gospodarskega življenja. — S finančnim položajem Avstrije se je pečal v soboto finančni odsek zveze narodov v Zenevi ter sklenil pozvati reparacijsko komisijo, naj ureditev dolgov nasledstvenih držav pospeši.

SHS

Taka je enakopravnost Slovencev in Hrvatov! »Slobodna Tribuna« v Zagrebu razkriva razmere v belgrajskem zunanjem ministrstvu ter piše: »Hrvati ter Slovenci ostanejo tudi nadalje izključeni od diplomacije lastne države, v kateri bi naj gospodarili sporedno s Srbi, a ne kot narodne manjšine a la Nemci in Madžari. Na Dunaju sedi naš poslanik, ki ne zna nemški (a tudi francoski ne!), v Budimpešti nas zastopa mož, ki je nezmožen madžarsčine, v Varšavi ne zna naš poslanik poljski, v Rimu ne italijanski, v Parizu nas zastopa odpravnik, katerega je francoščina — špansko vas itd. Poglejmo še naše konzulate: V Pešti ne zna naš generalni konzul madžarsčine, v Celovcu ne nemščine, v Pragi ne češčine, v Zadru in Milanu sedi mož, ki ne zna italijanski. Pa kakor se lahko že v naprej sklepa, bodo poslani tudi v Trst in na Reko kot zastopniki naših državnih in

teresov gospodje, ki ne znajo italijanski in doslej niti videli niso Trsta in Reke — gotovo ne bo nobeden Slovenec ali Hrvat. Tako izgleda naša enakopravnost, o kateri trobi Belgrad že četrto leto.«

Zanimivi vnuki. Med Bosanci, ki so se vdeležili kraljeve poroke, je bil tudi potomec slovitega Smail-age Čengića. Razen tega je pa Branislav Nušić iztaknil med njimi tudi potomca nekega Herecogovca, ki ga je bil Smail-age lastnoročno — ubil. Nušić je oba moža seznanil med seboj in ba je sta se ganjena objela. Tako zelo je kraljeva poroka razorožila celo potomce Smail-age in drugih ag.

Dnevni dogodki.

— **Smrtna kosa.** Dne 14. t. m. je umrl v Naklem Jožef Legat, bivši župan nakelski in sorodnik tržaškoprskega škofa Jerneja Legata.

— **Bitoljska katastrofa grozi Ljubljani!** Poslanca Jugosl. kluba dr. Andrej Gosar in Ivan Stanovnik sta stavila na vojne ministra opozorilo, v katerem ga opozarjata na nevarnost, ki jo tvori 400 vagonov municije na ljubljanskem polju in na velike posledice v slučaju eksplozije. Končno poslanca zahtevata, naj se municija s polja odstrani in primerno drugod vskladišči.

— **Drž. dvorazredna trgovska šola v Mariboru.** Vpisovanje za šolsko leto 1922-1923 se vrši od 29. junija do 4. julija t. l. vsakokrat od 8. do 10. ure na Zrinskih trgih 1/I. Brez sprejemnega izpita je možen vstop v I. letnik onim učencem in učenkam, ki so dovršili IV. razred srednje šole ali IV. (nastavni) oziroma III. razred meščanske šole ali IV. razred liceja ali pripravljalni razred dvorazredne trgovske šole. Nanovo vstopajoči učenci in učence morajo razen zadnjega šolskega izpisa oddati oddati ravnateljstvu šole tudi krstni (rojstni) list. Vnanji učenci (učenke) naj pošljejo omenjeni listini po pošti do 4. julija. Morebitni sprejemni izpiti se bodo vršili z ostalimi izpiti vred dne 11. septembra od osmih dalje. Vsled pomanjkanja učnih prostorov je pripravljalni razred začasno ukinjen.

— **Občni zbor Narodne banke.** V nedeljo dopoldne se je odprl občni zbor Narodne banke. Predsedoval je dosednji guverner Vajfert. Prečitano je bilo letno poročilo in nova pravila. Debata o novem pravilniku je bila zelo živahna in je trajala v nedeljo ves dan in tudi včeraj dopoldne. Glasovali so šele popoldne. Izvoljena sta bila novi upravni in novi nadzorstveni svet. Člani so večinoma iz Beograda. Od Ljubljancev je bil dr. Ivan Tavčar izvoljen v upravni in Dragotin Hribar v nadzorstveni svet. Občni zbor se je končal v ponedeljek ob petih popoldne.

— **Uspehi zadnjega ljudskega štetja v Trstu.** Zadnje poročilo tržaškega statističnega urada prinaša končne podatke o zadnjem ljudskem štetju. Po teh podatkih je znašalo 1. decembra 1921 prebivalstvo Trsta in okolice 239.627 duš, od tega 61.541 tujecev. Med temi je 55.000 doseljenecv iz stare Italije. Slovencev so italijanski uradniki na temelju običajnega ali družinskega jezika našli v Trstu in okolici samo 19.387, a samo v slovenskih šolah je 6266 otrok, ne glede na veliko število slovenskih otrok po italijanskih šolah.

— **Okradena vojaška blagajna.** Te dni je poslanec Hrv. ljudske stranke prof. Puljič predložil vojnemu ministru vprašanje v tej-le zadevi: Pred letom dni je bilo iz vojaške blagajne v Vrhu ukradenih par tisoč dinarjev. Tatvine so bili osumljeni razni vojaški obvezanci, med njimi tudi častniški sluga Marko Goluža. Goluža so zaprli in ga do danes niso izpustili, a tudi nobene preiskave niso izvršili proti njemu. To je eno, da se pri nas spravi človek v ječo in potem pusti tam kakor brezpravna stvar v kakem kotu. Druga zanimivost je pa v tem, kako pride vojaški sluga do vojaške blagajne?

— **Slepar.** Po Gradcu je te dni nastopal kot jugoslovanski policijski komisar neki Mirko Weiss. Javil se je na policiji kot pooblaščenec, da vodi v Gradcu preiskavo radi ponarejanja dinarjev. Oglasil se je tudi v nekih bankah in zahteval, da mu pokažejo denar. Nasedli mu niso nikjer, razen na nekem inozemskem posla-ništvu, kjer je izvalil 100.000 K. Policija je Weiss razkrinkala kot predrznega sleparja in ga zaprla.

— **Katoliški mladinski dan v Inomostu.** Te dni je v Inomostu zborovala avstrijska katoliška mladina. Pred spomenik Andreja Hoferja na gori Isel je mladina položila venec.

— **Železniška nesreča.** Brzovlak Budimpešta—Gradec je 15. t. m. pri Herczeghalomu skočil s tira ter je več voz padlo preko nasipa. Dve osebi sta bili mrtvi, 4 težko in 20 lahko ranjenih.

— **Iz višine 7000 metrov v padalu.** V Dattonu (Ohio) se je letalski stotnik Stevens spustil v padalu iz višine 7000 m in brez vsake nezdgoe dospel na tla. S tem je nadkrilil vse prejšnje rekorde.

Ljubljanski dogodki.

Ij + Prof. dr. Ivan Janežič. Včeraj zjutraj ob 6 uri je po daljšem bolehanju umrl upokojeni profesor bogoslovja dr. Ivan Janežič. Pokojnik se je rodil l. 1855 v Čagoščah, fare St. Vid na Dolenjskem, kot bogoslovec je služil vojake ter se s 17. pp. udeležil bojev v Bosni l. 1878. V mašnika je bil posvečen l. 1879; doktor bogoslovja pa je postal l. 1885. Pokojni gospod je vzgojil več ko eno generacijo slovenskih duhovnikov ljubljanske škofije. Bil je globokoučen, preprost in plemenit. Za delavsko in izobraževalno organizacijo je veliko storil. Bil je svoj čas eden najbolj priljubljenih predavateljev SKSZ v Ljubljani. Spisal je v mlajših letih pod psevdonimom I. Kraljev krasno zgodovinsko povest »Gospod s Pristave«. Domačini, kakor je vedno povsod rad povdarjal, mu niso nikdar rekli drugače ko Kraljev gospod. Njegova rojstna hiša v Čagoščah se je namreč imenovala pri Kraljevih. Priprost, skromen in blag, je storil zelo veliko dobrot, za katere svet nikdar ni izvedel, ki pa so šla sedaj z njim ter bodo govorila zanj pri Bogu-Plačniku. Njegov pogreb bo jutri v soboto popoldne, najbrže ob 3. uri iz hiralnice. Vsi, ki so plemenitega moža poznali, bodo molili za njegove duše večni blagor! R. i. p.!

Ij Pogreb pokojnega provincijala slovenske frančiškanske province p. Avguščina Čampa. Je bil veličasten. Kdor ga ni poznal, se je včeraj gotovo vprašal, kakšnega visokega dostojastvenika ali politika ali narodnega voditelja peljejo k večnemu počitku, ko je videl nepregledno množico pogrebcev. Sprevod je bil že pri farni cerkvi na Viču, ko konec še ni prekoratil tobačne tovarne na Rimski cesti. Spremljali pa nismo ne visokega civilnega dostojastvenika, ne politika, ne takozvanega narodnega voditelja, ampak skromnega p. Avguščina, vzor-sinu frančiškanskega reda, prijatelja preprostih slojev ljudstva, kar se je videlo ravno na nepreglednih množicah, ki so nepozabnemu izkazale zadnjo čast. Truplo je v frančiškanski cerkvi v Ljubljani blagoslovil škof dr. Jeglič, kondukt na Vič je vodil stolni kanonik Opeka, zadnje slovo v viški farni cerkvi pa je govoril ondotoj župnik p. Teodor Tavčar. Obširna cerkev je bila do zadnjega kotička polna. P. Teodor se je spomnil apostolske delavnosti bivšega provincijala, ki se je kot prvi župnik na Viču ves posvetil tej pretežno delavski fari. Ne samo, da je povzdignil tam na višino versko življenje in ustanovil vse vrste verske kongregacije, on je tudi iniciator tamošnjega izobraževalnega društva, Orla, Društvenega doma, sploh vsega, kar je v zvezi z zasebnim in javnim življenjem po katoliških smernicah. Šel je neustrašeno v boj za pravice ljudstva na javno poprišče, ostal pa je pri vsem tem vedno ljubeznjivi, veseli, krotki sin sv. Frančiška, tako da ni imel tudi med političnimi nasprotniki niti enega sovražnika. Pisec teh vrst ni videl p. Avguščina nikoli razsrjenega; kvečjem je bil užalostčen nad človeško slabostjo in zlobo, toda vedno pripravljen razumeti in odpustiti. Preprosti, neskončno dobri pater je imel umevanje za vsako moderno gibanje navzgor; socialni pokret krščanskega delavstva mu je bil vedno na sreč. Nikoli mu ne pozabim, s kakšnim veseljem je sprejel osnove »Socialne Misle« in jo takoj vsej provinciji toplo priporočil. P. Avguštin je bil dika slovenske frančiškanske provincije; umrl je kot žrtev svojega misijonskega delovanja in spomin nanj ne ugasne v naših sreih.

Ij Umrl je na praznik popoldne znani krakovski ribič in posestnik Franc Novak. Pogreb bo v soboto ob pol štirih. N. v. m. p.!

Ij Procesije sv. Rešnjega Telesa. Izredno lepo vreme včerajšnjega dne je še posebno dvignilo sijaj procesij sv. Rešnjega Telesa. Procesiji šentpeterske in trnovske župnije sta se izvršili zjutraj v najlepšem redu. Lepo sliko so nudile korakajoče čete Orlov. Stolnina procesija se je pomikala med nepretrganimi špalirji gledajočega občinstva. Godba dravske divizije pod vodstvom dr. Čerina je to pot prvič igrala med procesijo izključno cerkvene komade, kar je dalo procesiji res versko lice, ne pa tistega vnanjega paradnega blišča kakor

druga leta. Ta najnovejša praksa bo brez dvoma več ali manj pripomogla navajanju umetniškega čustvovanja in razumevanja najširših ljudskih plasti. Slovenske obredne pesmi so ugajale splošno. Pel je pevski zbor ljubljanskih bogoslovcev, ki razlagajo res z dobrimi pevskimi močmi. Močno je vplivalo petje prevzvišenega škofa, peto počasi, razločno in z dramatičnim povdankom. Lep je naš jezik v vezani in nevezani besedi. Prav je, da se je uveljavil tudi pri cerkvenih obredih. Vojaske salve so bile letos streljane mnogo bolj precizno kot lansko leto. Ob koncu je bilo ustrezno tudi uličnim radovednežem, ker je godba na povratku v vojašnico igrala koračnice.

Ij Truda in muke poln nočni mir v Ljubljani. Star Ljubljancem nam piše: Ali je v vseh mestnih delih tako? Z žalostjo se spominjam tiste idealne mirne Ljubljane, ko je delal red stari mestni policaj Jože, ki me je nekoč v Zvezdi prijel za uho, ki sem kot mlad študent o belem dnevu malce preveč na glas kihnil. Takrat se nismo imeli popolne univerze, niti Orjuncv, ne Wranglovcev. Kako je danes vse drugače. Če je bil časih mir že po dnevu, ga danes ni cele noči. Stanujem v najlepšem kraju naše prahu bele Ljubljane. Ko se vležejo oblaki prahu na trdno zemljo, morem odpreti šele okno, da bi vsaj v tihi noči dihal čist zrak in v miru. Kaka prevara! Miru ti ni skoro celo noč. Komaj pokrijeta veliki trudne oči, že jih nasiloma odpre strah, ki ga povzročijo divji gostilniški glasovi raznih grl obeh spolov. Daleč preko 11. ure kričanje v gostilni, ki se nadaljuje potem na ulici, ne da bi mnogobrojna današnja očesa postavle sploh si kaj storila iz tega. Potem divja gonja avtomobila, ki ti ne da spati, in ti zanaša skoz odprto okno v sobo s penetrantnim smrdom benečina oblake prahu. Nato se oglasi globok bas pravčatega bas-kerviljskega psa, ki mu sekundira kakega pol tucata raznih ščenetov in drugih pasjih zverin. Končno se oglasi ta že prva dva petelina. — Če niso to prave pekelske muke. Pride še hujše. Komaj ujameš v jezi nad tem večnim nemirom urico spanja, planeš prestrašen po koncu in zagrabiš staro (nota bene: policiji prijavljeno) vojaško sabljo. Ali je vojska — in jurišamo Kumanovo? Ah ne, napovedana bo brčas vojska Bolgarom! — Šele, ko se zavem, spoznam, da je to vojaštvo, ki odhaja na vježbo, toda s kravalom, kakor da bi gnalo pred seboj celo armado samih pekelskih sovražnikov. Kol miroljuben in miru željen ter potreben Ljubljancem prosim prav tako lepo kot nujno gospoda komandanta Dravske Divizijske Oblasti, da nam podeli vsaj v zgodnjih jutranjih urah prepotrebni mir in počitek. Naj vendar ukaze odpraviti to brezmiselno trobentanje in hrupno divjanje že ob petih zjutraj. Če je bilo trobentanje in bobnanje v stari državi prepovedano po mestnih ulicah do sedmih zjutraj, zakaj bi to ne bilo mogoče v naši miljeni Jugoslaviji. Da ne bo kdo v dvomu, kje se to godi, naj povem odkrito, da v tistem delu mesta, ki leži med nekdanjo čestitljivo Kravjo dolino in Vodmatom ter Zelenu jamo. — Vojaštvo pa bi bilo vsekako nič manj strumno, če bi pričelo s svojim trobentanjem tam štric Taškarskega hrastja. Če uslišijo to mojo željo nebesa in nam vsem naklonijo nočni mir, prižgem v bližnji kapelici dve sveči; slavni policiji priobčim dolgo zahvalo v Odprtem pismu ali Poslanem na lastne stroške; vojakom pa spesnim odo v zahvalo, lepšo nego jo je bil v stanu spesniti Pindar ali pa celo slepi Tirtej. Stat nominis umbra.

Ij Poslovilni nastop gospe Danilove. V petek 16. t. m. nastopi v naslovni vlogi komedije »Madame Sans Genes« zadnjikrat v tej sezoni gospa Danilova, ki se ta večer za dalj časa poslovila od našega občinstva, ker odpotuje v Ameriko. Vsi prijatelji gledališke umetnosti jo ta večer gotovo počaste s svojim posetom, obžalujejo, da se tako odlična in za slovensko gledališče zaslužna umetnica od nas poslavlja in obenem želeč, da se skoro vrne v domovino.

Izdaja konzorcij »Novega Časa«.

Urednik in odgovorni urednik Franc Kramar.

Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

LJUDSKA POSOJILNICA

r. z. z. n. z. v Ljubljani

obrestuje od 1. julija 1922 dalje hranilne vloge po

4%

Vezane hranilne vloge (t. j. vloge, ki se morajo poprej odpovedati), se obrestujejo po dogovoru.